ፌደራል ነጋሪት ጋዜጣ

FEDERAL NEGARIT GAZETTE

OF THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA

ሃያ ሁለተኛ ዓመት ቁኖር ፴፱ አዲስ አበባ የካቲት ፯ ቀን ፪ሺ፰ ዓ.ም

በኢትዮጵያ ፌደራሳዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ጠባቂነት የወጣ 22nd Year No. 39 ADDIS ABABA, 15th February, 2016

ማውጫ

አዋጅ ቁጥር ፱፻፰፪/፪ሺ፰ ዓ.ም የሰንዶች ማረጋገጥና ምዝገባ አዋጅ................................. ፰ሺ፰፻

አዋጅ ቁጥር ፱፻፳፪/፪ሺ፰ የሰነዶች ማረ*ጋገ*ተና ምዝገባን ለመደንገግ የወጣ አዋጅ

በአገር እና በአለም አቀፍ ደረጃ በሰዎች መካከል የሚደረጉ ማህበራዊ፣ ኢኮኖሚያዊና ሌሎች መስተጋብሮችን በሚመለከት የሚፌፀሙ የውል እና ሌሎች ግንኙነቶችን በሕግ አግባብ በማረጋገጥ እምነት የሚጣልበት ሰንድ በማመንጨት እንዲሁም ሰንዶችን መዝግቦ በመያዝ በማናቸውም ጊዜ እንዲገኙ በማድረግ ለሕገ-መንግስታዊ መብቶች ዋስትና መስጠት በማስፈለጉ፤

የሰንድ ማረ*ጋ*ገዋና መመዝገብ ተግባር በመላ አገሪቱ ወዋ የሆን፣ ቀልጣፋ እና ውጤታማ፣ አገር አቀፍና አለም ዓቀፍ ደረጃውን የጠበቀ አሰራር እንዲኖረው የሚያስችል ሕግ በማስፈለጉ፤

በሰንድ አረጋጋጭና መዝጋቢ ተቋማት መካከል ግልጽ ግንኙነት የሚልጥር እና ያለአግባብ የሚረጋገጡ ሰንዶችን መቆጣጠር የሚያስችል የተሻሻለ ሥርዓት መኖሩ በሰዎች መካከል የሚደረጉ ኢኮኖሚያዊ እና ማህበራዊ ግንኙነቶችን በማቀሳጠፍ እንዲሁም አስራሩን ተገማች በማድረግ በሀገሪቱ ውስጥ አንድ የኢኮኖሚ ማህበረሰብ ለመፍጠር የበለጠ አስተዋጽኦ ያለው በመሆኑ እና እንዚህን ዓላማዎች ከግብ ለማድረስ በሥራ ላይ ያሉትን የሰንዶች ማረጋገጥና ምዝገባ ሕጎች ማሻሻል አስፈላጊ ሆኖ በመግኝቱ፤

CONTENTS

Proclamation No. 922/2015

Authentication and Registration of Documents' Proclamation.......Page 8800

PROCLAMATION No. 922/2015

A PROCLAMATION TO PROVIDE FOR THE AUTHENTICATION AND REGISTRATION OF DOCUMENTS

WHEREAS, authentication of documents provide reliable means of evidence and thus facilitate social, economic, contractual and other relations between persons both at domestic and international levels as well as registration of documents ensures availability of documents whenever required and provide guarantees for constitutional rights;

WHEREAS, it has become necessary to put in place law and procedure that meets international standard to make the activities of authentication and registration of documents uniform, effective and efficient all over the country;

WHEREAS, it has become necessary to amend the existing laws of authentication and registration of documents to create transparent relations between authentication and registration institutions and supervising improperly certified documents and to enable to have efficient economic and social relations among persons as well as to make the procedures predictable and thereby to create one economic community;

ያንዱ ዋጋ Unit Price ነ*ጋሪት ጋዜጣ ፖ.ግ.*ቀ. ፲ሺ፩ Negarit G. P.O.Box 80,001 በኢትዮጵያ ፌዴራሳዊ ዲሞክራያዊ ሪፐብሊክ ሕገ-መንግስት አንቀጽ ፯፭ (፯) መሠረት ከዚህ የሚከተለው ታውጿል።

<u>ክፍል አንድ</u> ጠቅሳሳ ድ*ንጋጌዎች*

፩. አ**ም**ር ርዕስ

ይህ አዋጅ "የሰንዶች ማረ*ጋ*ገጥና ምዝገባ አዋጅ ቁጥር ፱፻፳፪/፪ሺ፰" ተብሎ ሊጠቀስ ይችሳል።

፪. ትርጓሜ

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በቀር በዚህ አዋጅ ውስጥ፦

- ፩/ "ሰንድ" ማለት ማናቸውም ውል፣ ኑዛዜ፣ የውክልና ሥልጣን መስጫና መሻሪያ ሰንድ፣ ከአንድ ቋንቋ ወደ ሌላ ቋንቋ ጽሁፎችን ለመተርንም ፌቃድ በተሰጠው ሰው የተተረጎመ ጽሁፍ፣ የሰንድ ቅጂ ወይም ግልባጭ፣ የወሳኝ ኩንት ሰንድ፣ የትምህርትና የሙያ ፌቃድ ማስረጃ፣ የማኅበራት መመስረቻ ጽሁፍ እና/ወይም መተዳደሪያ ደንብ፣ ቃለ ጉባዔ ወይም ማናቸውም በዚህ አዋጅ መሥረት እንዲረጋገጥና እንዲመዘገብ የቀረበ ጽሁፍ ነው፤
- ፪/ "ሰንድ *ጣሬጋገ*ጥ" ማለት አዲስ ሰንድ りなれっぷ ወይም ጉዳዩ በሚመስከተው ሰው ሲፈረም ማየትና ይኸው መሬፀሙን በማረጋገጥ በሰንዱ ላይ መፌረምና ማኅተም *ማድረግ ወይም አስቀድሞ* በተፈረመ ሰነድ ላይ የሚገኝ *ኤርማንና* ወይም ማኅተምን በቃለ መሀላ ወይም ማኅተም ትክክል መሆኑን በጣረጋገጥ በሰነዱ ላይ መፈረምና ጣኅተም ማድረባ ነው፤
- ፫/ "ሰንድ መመዝገብ" ማለት አንድን ሰንድ ለዚሁ のかれつぎ መዝገብ መለያ ቁጥር በመስጠት መመዝገብና ማስቀመጥ ወይም በሕፃ መሠረት ተቋም በለንድ አረጋጋጭና መዝ.ጋቢ ዘንድ *እንዲቀመ*ዋ የተባለ ሰነድን ተቀብሎ መመዝገብና ማስቀመጥ ነው፤

NOW, THEREFORE, in accordance with Article 55 (6) of the Constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia, it is hereby proclaimed as follows:

PART ONE

GENERAL PROVISIONS

1. Short Title

This Proclamation may be cited as the "Authentication and Registration of Documents' Proclamation No. 922/2015".

2. Definitions

In this Proclamation unless the context requires otherwise:

- 1/ "document" means any contract, will, document of power of attorney or revocation, a document translated from one language into another by a licensed translator, copy of a document, document of vital event, education and professional certificate, memorandum or/and articles of association, minutes or any written matter submitted for authentication and registration in accordance with this Proclamation;
- 2/ "to authenticate a document" means to sign and affix a seal by witnessing the signing of a new document by the person who has prepared such document or the person it concern and after ascertaining that this formality is fulfilled; or to sign and affix a seal on an already signed document by ascertaining its authenticity through an affidavit or specimen signature and/or seal;
- 3/ "to register a document" means to register a document in a register prepared for the purpose by giving identification number or to register and deposit a document which is required by law to be deposited with authentication and registration institution;

- ፬/ "ተቋም" ማለት የሰንድ ማረ*ጋ*ገጥና ምዝገባ ተግባራትን እንዲያከናውን ስልጣን የተሰጠው የፌዴራል ወይም የክልል አካል ነው፤
- ፩/ "ሰንድ አረ*ጋጋጭ*" ማለት ሰንድ ለማረ*ጋ*ገጥ እና ለመመዝገብ በሕግ ሥልጣን በተሰጣቸው ተቋማት ውስጥ ሰንድ የማረ*ጋ*ገጥ ስራ የሚሰራ ሥራተኛ ነው፤
- ፮/ "ሚኒስቴር" ማለት የፍትሕ ሚኒስቴር ነው፤
- ፯/ "ክልል" ማለት በኢትዮጵያ ፌዴራሳዊ ዴሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ-መንግሥት አንቀጽ ፵፯ (፩) የተመለከተው ማንኛውም ክልል ነው፤
- ፰/ "ሰው" ማለት የተፈጥሮ ሰው ወይም በሕግ የሰውነት መብት የተሰጠው አካል ነው፤
- ፱/ ማንኛውም በወንድ ጸታ የተገለጸው አን*ጋገር* ሴትንም ያካትታል፡፡

፫. የተፈጻሚነት ወሰን

ይህ አዋጅ ሰንድ የማረ*ጋ*ገጥ እና የመመዝገብ ሥልጣንና ተግባር በተሰጠው የፌዴራልና የክልል ተቋም እንዲሁም ይህ ሥልጣንና ተግባር በዚህ አዋጅ በተሰጣቸው ሴሎች የፌዴራል መንግሥት አካላት በሚያረጋግጧቸውና በሚመዝግቧቸው ሰንዶች ላይ ተፊጻሚ ይሆናል፡፡

<u>ክፍል ሁለት</u> <u>ሰንድ የሚያረ*ጋግ*ጡና የሚ*መ*ዘግቡ ተቋማት</u> እና ዓላማዎች

፬. <u>የፌዴራል ተቋም</u>

ሰንዶችን የማረጋገጥና የመመዝገብን ተግባር በአገር አቀፍ ደረጃ የሚያስተባብር እና የሚደግፍ፣ የተረጋገጡና የተመዘገቡ ሰንዶችን መረጃ በመረጃ ቋት በማሪክል አደራጅቶ የሚይዝ እና በአዲስ አበባና በድሬዳዋ ከተሞች የሰንድ ማረጋገጥና መመዝገብ ተግባራትን የሚያከናውን አግባብ ያለው የፌዴራል ተቋም የሚኒስትሮች ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብ መሠረት ይቋቋማል።

፩. የክልል ተቋም

፩/ ክልሎች ይህንን አዋጅ የሚያስፌጽሙ ተቋማትን ያደራጃሉ።

- 4/ "institution" means a federal or regional organ duly authorized to perform duties of authentication and registration of documents;
- 5/ "notary" means a person who is employed to authenticate a document in an institution duly authorized by law to authenticate and register documents:
- 6/ "Ministry" means the Ministry of Justice;
- 7/ "region" means any state referred to under Article 47(1) of the Constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia;
- 8/ "person" means any natural or judicial person;
- 9/ any expression in the masculine gender includes the feminine.

3. Scope of Application

This Proclamation shall apply to documents to be authenticated and registered by the federal and regional institutions vested with the powers and duties to authenticate and register documents as well as by the other federal government organs vested with such powers and duties in this Proclamation.

PART TWO AUTHENTICATION AND REGISTRATION INSTITUTIONS AND OBJECTIVES

4. Federal Institution

An appropriate federal Institution shall be established by regulation of the Council of Ministers to nationally coordinate and support the authentication and registration activities, to organize and keep central data base for documents authenticated and registered and to perform activities of document authentication and registration in Addis Ababa and Dire Dawa cities.

5. Regional Institution

1/ Regions shall establish institutions for enforcement of this Proclamation.

- ፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሥረት በክልሎች የሚቋቋሙት ተቋማት አደረጃጀት እንደየክልሉ ተጨባድ ሁኔታ በክልሉ የሚወሰን ይሆናል።
- ፫/ የክልል ተቋማት ሀገራዊ ሰንድ የማረ,ጋገዋ እና የመመዝገብ ሥርዓቱን ወዋነት ለማስጠበቅ ሲባል አረ,ጋግጠው ስለሚመዘግቧቸው ሰንዶች አስፌላጊውን መረጃ ለፌዴራሉ ተቋም የመላክ እንዲሁም ሌሎች ትብብሮችን የማድረግ ኃላፊነት አለባቸው፡፡

፯. <u>ሰነድ የማረ*ጋ*ገዋ ሥልጣንና ተግባር ስለተሰጣቸው</u> ሌሎች የፌዴ*ራ*ል *መንግ*ስት አካሳት

በሌላ ህግ ሰንድ የማረጋገጥና የመመዝገብ ስልጣን የተሰጣቸው ተቋማት እንዴተጠበቀ ሆኖ ከዚህ በታች የተመለከቱት ተቋማት ሰንድ የማረጋገጥ ስልጣን አላቸው፦

- ፩/ በውጭ አገር የኢትዮጵያ ኤምባሲዎችና ቆንስላ ጽሕፌት ቤቶች ወደ ኢትዮጵያ የሚሳኩ ሰንዶችን ያረ*ጋግጣ*ሉ፡፡
- ፪/ የው*ጭ ጉዳይ ሚኒ*ስቴር፦
 - ሀ) በኢትዮጵያ ኤምባሲዎችና ቆንስላ ጽሕፌት ቤቶች እንዲሁም በኢትዮጵያ በሚገኙ የውጭ አገር ኤምባሲዎችና ቆንስላ ጽሕፌት ቤቶች የተረጋገጡ ሰንዶችን፤
 - ለ) በተቀባዩ አገር ሕግ እንዲረ*ጋ*ገጡ የሚ**ራ**ለጉ እና ወደ ውጭ የሚሳኩ ሰንዶችን፤

ያረጋግጣል::

- ፫/ የመከላከያ ሠራዊት የክፍል ሹሞች በግዳጅ ላይ የሚገኙ የሠራዊቱ አባላት የሚያቀርቡላቸውን ሰንዶች ያረ*ጋግጣ*ሉ።
- ፬/ የፌዴራል ማረሚያ ቤት ኃላፊዎች ከታራሚዎች ወይም ከቀጠሮ እስረኞች የሚቀርቡሳቸውን ሰንዶች ያረጋግጣሉ።

- 2/ The structure of the institutions to be established in accordance with sub-article (1) of this Article shall be determined by respective regions based on their objective realities.
- 3/ Regional institutions shall, for the purpose of maintaining the uniformity of national document authentication and registration system, have a responsibility to send to the federal institution the necessary data of documents they authenticated and registered as well as to implement other collaborative activities.

6. Other Federal Government Organs Vested with the Powers and Duties of Authentication of Document Notwithstanding the document authentication and registration powers given to the Organs by other laws, the following organs shall have the power of document authentication.

- 1/ The Ethiopian Embassies and Consular Offices shall authenticate documents to be sent to Ethiopia.
- 2/ The Ministry of Foreign Affairs shall authenticate:
 - a) documents authenticated by Ethiopian Embassies and Consular Offices and by embassies and consular offices of foreign countries in Ethiopia;
 - documents that are to be sent abroad and require authentication under the law of the receiving country.
- 3/ Commanders of divisions of the defense force shall authenticate documents submitted by members of the defense force who are on active duty.
- 4/ Heads of federal prisons shall authenticate documents submitted to them by prisoners or detainees.

ጟጚ*ጟ*፻፬

፩/ የፌደራል ፖኒሲስ ኮሚሽን የክፍል ሹሞች በግዳጅ ሳይ ከሚገኙ የፌደራል የፖኒሲስ አባሳት የሚያቀርቡሳቸውን ስነዶች ያረጋግጣሉ፡፡

፯. የሰንድ ማረ*ጋ*ገጥና መመዝገብ ዓላማዎች

በዚህ አዋጅ መሥረት በፌዴራል እና በክልል ደረጃ የሚከናወን ማንኛውም የሰንድ ማረ*ጋ*ገተና መመዝገብ ተግባር እና ሥርዓት የሚከተሉትን ዓላማዎች መከተል ይኖርበታል፦

- ፩/ በክልል እና በፌዴራል የሰንድ ማረ*ጋ*ገጥና ምዝገባ ተቋማት መካከል በትብብር መንፈስ ላይ የተመረኮዘ የአሥራር ግንኙነት መፍጠር፤
- ፪/ በአንድ አገራዊ ራዕይና ተልዕኮ ዙሪያ የሥነድ ማረጋገጥ እና የመመዝገብ ሥርዓት ወጥነትን ማረጋገጥ፤
- ፫/ የዜጎችን የግል ንብረት የማፍራት፣ የመጠቀም እና በሕጋዊ መንገድ የማስተላለፍ መብቶችን በማስከበር የፍትሕ ሥርዓቱን በማገዝ የሕግ የበላይነትን ማስጠበቅ፤
- ፬/ ከሌሎች ሀገራት ወደ ኢትዮጵያ የሚላኩ ሰንዶች ለሕግና ለሞራል የማይቃረኑ መሆናቸውን እንዲሁም ከኢትዮጵያ ወደ ሌሎች ሀገራት የሚላኩ ሰንዶች በሚላኩበት ሀገር እውቅና ማግኘታቸውን ማረጋገጥ፤
- ፩/ የመልካም አስተዳደርን እና የነጻ ገበ*ያ ሥርዓት* ማንባታ ጥረቶችን ማሳሰጥ፤
- ፲/ አዳዲስ የቴክኖሎጂ ግብዓቶችን በመጠቀምና ተቋማዊ አገልግሎት አሠጣዋን የዋራት ደረጃ በማሳደግ ተደራሽነት ያለው አሥራር መፍጠር፤ እና
- ፯/ ከሌሎች ባለድርሻ አካላት *ጋ*ር በትብብር *መ*ስራት፡፡

5/ Commanders of divisions of the Federal Police Commission shall authenticate documents submitted by members of the federal police force who are on active duty.

7. Objectives of Document Authentication and Registration

Any activity or procedure of documents authentication and registration conducted at federal and regional level in accordance with this Proclamation shall follow the following objectives:

- 1/ creating cooperative spirit of working relationship among regional and federal institutions conducting document authentication and registration;
- 2/ ensuring the uniformity of the documents authentication and registration towards to the national vision and mission of the country;
- 3/ protecting citizens' rights of producing private property, use and transfer through legal means and thereby supporting the justice system and ensuring the rule of law;
- 4/ ensuring the documents sent from other countries to Ethiopia that they are not against law and moral; and the recognition of documents, in the receiving country, sent to other countries from Ethiopia;
- 5/ facilitating the efforts of building good governance and free market system;
- 6/ creating accessible working system by using new technological inputs and by enhancing the quality levels of institutional service;
- 7/ act in collaboration with stakeholders.

፰ሺ፰፻፰

<u>ክፍል ሦስት</u> <u>የሰንድ ማረጋገጥ ተግባራት፣ ሥርዓት እና</u> የአረጋጋም ግዴታዎች

፰. <u>የሰንድ ማረ*ጋ*ገ</u>ጥ ተማባራት

የሰንድ ማረጋገጥ ተግባራት የሚከተሉትን ያጠቃልላል።

- δ/ ሰንዶችን *ማረጋገ*ጥ፤
- ፪/ የሰንድ ቅጅዎች ከዋናው *ጋር አመሳክሮ ማረጋ*ገጥ እና መመዝገብ፤
- ፫/ ቃለመሀሳና በቃለመሀሳ የሚሰጥ ማረ*ጋገጫዎችን* መቀበል፤
- ፬/ ባለጉዳዮች ሲጠይቁ እንደአስፈላጊነቱ የፊርማ እና/ወይም የማኅተም ናሙና መያዝ፤
- ፩/ ለመረጋገጥ የሚቀርቡ ሰንዶችን ሕጋዊነት ጣረጋገጥ፤
- ፯/ ለመረጋገዋ በሚቀርቡ ሰንዶች ላይ የሚፈርሙ ወይም የፈረሙ ሰዎችን ችሎታ፣ መብት እና ሥልጣን ማረጋገዋ፤
- ፯/ በሕግ የባለቤትነት ማረ*ጋ*ገጫ የሚሰጥባቸውን ንብረቶች ለማስተሳለፍ በሚደረጉ ውሎች፦
 - ሀ) የንብረት አስተሳሳፊው ንብረቱን ለማስተሳለፍ ያለውን ባለመብትነት፤ እና
 - ለ) ንብረቱ በመያዣነት ያልተሰጠ ወይም በፍርድ ቤት ትዕዛዝ ያልታገደ መሆኑን፤

ማረ ኃንጥ፣

- ፰/ ሰንዶች አግባብ ካለው አካል *መመን*ጨታቸውን ማረ*ጋ*ነዋ፤
- ፱/ ስለተረ*ጋ*ገጡና ስለተ*መዘገ*ቡ ሰንዶች ሥልጣን ባለው ወይም አግባብ ባለው አካል ሲጠየቅ ማስረጃ መስጠት፤
- ፲/ ሌሎች ተመሳሳይ ተግባራትን ማከናወን፡፡

፱. <u>መረ*ጋ*ገጥና መመዝገብ ያ</u>ለባቸው ሰ**ነ**ዶች

፩/ የሚስተሉት ሰንዶች በዚህ አዋጅ መሥረት ካልተረጋገጡና ካልተመዘገቡ ሕጋዊ ውጤት አይኖራቸውም፦

PART THREE AUTHENTICATION ACTIVITIES, PROCEDURES AND DUTIES OF THE NOTARY

8. Authentication Activities

The documents authentication activities include the following:

- 1/ to authenticate documents;
- 2/ to authenticate and register copies of documents against their originals and register same;
- 3/ to administer oath and receive affidavits;
- 4/ to keep custody of specimen of signatures and/or seal upon request by those concerned;
- 5/ to ascertain the legality of documents submitted for authentication;
- 6/ to ascertain the capacity, right and authority of persons who are about to sign or who have signed documents submitted for authentication;
- 7/ to ascertain with respect to contracts made to transfer properties for which title certificates are issued under the law:
 - a) the right of the transferor to transfer the property; and
 - that the property is not mortgaged or pledged or that such property is not attached by a court order;
- 8/ to ascertain whether documents are produced by legitimate authority;
- 9/ to provide evidence upon request by authorized or appropriate organ about authenticated and registered documents;
- 10/ to conduct other similar activities.

9. Documents that shall be Authenticated and Registered

- 1/ The following documents shall not have legal effect unless they are authenticated and registered in accordance with this Proclamation:
 - a) documents that shall be authenticated and registered in accordance with the appropriate law;

- ሀ) አግባብ ባለው ሕግ መሥረት መረ*ጋገ*ዋና ጀሺጀቹ መመዝገብ ያለባቸው ሰ**ነዶ**ች፤
 - ለ) የውክልና ሥልጣን መስጫ ወይም መሻሪያ ሰንዶች፤
 - ሐ) የንግድና ሌሎች ማህበራት መመስረቻ ጽሁፎች፣ መተዳደሪያ ደንቦች እና ማሻሻያዎቻቸው፤
- በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ከተመለከቱት ሰንዶች **₽**•6₽• ሌሎች ሰንዶች *እንዲረ.*ጋገሙና *እንዲመዘገ*ቡሳቸው ባለጉዳዮች ሲሐይቁ ሰንድ ሰንዶች ያፈጋግጣል፤ አረጋጋጩ **ሕ**ንዚህን ይመዘግባል፡፡

፲. አዲስ ሰንድ ስለማረ*ጋገ*ጥ

- ፩/ ሰንድ አረጋጋጩ አዲስ ሰንድ እንዲረጋገጥ ሲቀርብለት ሰንዱን ለመፈረም የቀረበው ሰው ማንነት፣ ስምና አድራሻው በሰንዱ ላይ የተጠቀሰው ሰው ማንነት፣ ስምና አድራሻ ተመሳሳይ መሆኑን በማስረጃ አመሳክሮ ሰንዱን ያረጋግጣል፡፡
- ፪/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፲፯ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ሰንድ አረጋጋጩ ሰንድ ሲያረጋግጥ አግባብ ባላቸው ሕጎች የተደነገገውን ሥርዓት መከተል አለበት።

፲፩. አስቀድሞ ስለተፈረሙ ሰንዶች

- ፩/ ሰንድ አረ.ጋጋጩ አስቀድሞ የተፈረመ ሰንድ እንዲረ.ጋገዋ ሲቀርብለት ሰንዱ ላይ የሰፈረው ፌርማ ሰንዱን አስቀድሞ የፈረመው ሰው ፌርማ መሆኑን ወይም በሰንዱ ላይ የሚገኘው ማኅተም ትክክለኛው ማኅተም መሆኑን ያረ.ጋግጣል::
- ፪/ የቀረበው ሰንድ በሌላ ሰንድ አረ*ጋጋጭ* የተረ*ጋገ*ጠ ከሆን በሰንዱ ላይ የሚገኘው ፌርማና ማኅተም የተባለው ሰንድ አረ*ጋጋጭ ፌ*ርማና ማኅተም መሆኑን ያረ*ጋግጣ*ል።

፲፪. <u>ስለሰንድ ግልባጭ ወይም ኮፒ</u>

፩/ የሰንድ *ግ*ልባ*ጭ ወይም ኮፒ እንዲረ,ጋገ*ዯ

- b) power of attorney or revocation of power of attorney;
- memorandum and articles of association of business organizations and other associations, and amendments thereof.
- 2/ The notary shall authenticate and register documents other than those specified under subarticle (1) of this Article, if requested by the concerned parties.

10. Authentication of a New document

- 1/ Where a new document is submitted for authentication, the notary shall authenticate the document after having ascertained by means of evidence that the name and address of the person who is about to sign the document is the same as the name and address on the document.
- 2/ Without prejudice to Article 17 of this Proclamation the notary shall comply with the procedures provided for in the relevant laws when authenticating a document.

11. <u>Documents Already Signed</u>

- Where a document which is already signed is submitted for authentication, the notary shall authenticate such document by ascertaining that the signature on the document is that of the person who has signed it or that the seal on the document is genuine.
- Where the document submitted for authentication is already authenticated by another notary, the notary shall authenticate the document by verifying that the signature and seal on the document is the signature and seal of the said notary.

12. Copies of Documents

Where a copy of a document is submitted for authentication, the notary shall authenticate the document by ascertaining that the contents of the

- ሲቀርብለት ሰንድ አረኃኃጩ የኮፒው ይዘት <u>ጀሺ</u>ጀጀጀ ው ሰንድ ይዘት *ጋ*ር እንዲሁም በግልባጬ በኮፒው ሳይ ያለው &C⁰7 አና/ወይም ማኅተም በዋናው ሰንድ ካለው ፌርማ እና/ወይም *ማኅተም ጋር* አንድ አይነት *መሆኑን* በማመሳከር ሰንዱን ያረጋግጣል፡፡
- ፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት የተረጋገጠ ሰነድ የዋናውን ሰንድ ያህል የማስረጃነት ዋጋ ይኖረዋል፡፡

፲፫. <u>የሰንዶችን ሕ*ጋ*ዊነት ስለማረ*ጋ*ገጥ</u>

- ፩/ ሰንድ አረጋጋጩ ሰንድ ከማረጋገጡና ከመመዝገቡ በፊት የሰንዱ ይዘት ሕግን እና ሞራልን የማይቃረን መሆኑን ማረጋገጥ አለበት፡፡
- ፪/ ሰንድ አረጋጋጩ የሰንድን ትክክለኛነት ከማረጋገጥ አልፎ የሰንዱን ይዘት የመለወጥ ወይም የማስለወጥ ሥልጣን የለውም።

- ፩/ ሰንድ አረ.ን.ንጩ ሰንድ ከማረ.ጋገጡ በፊት የፌራሚውን ወይም ሰንዱን ለመፌረም የቀረበውን ሰው የመፌረም መብት ወይም ሥልጣን ማረ.ጋገጥ አለበት፡፡
- ፫/ ለዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) አፊዳጸም ሚኒስቴሩ መመሪያ ያወጣል፡፡

፲፭. የንብረቶችን እና የባለንብረቶችን ሁኔታ ስለማረጋገጥ

አማባብ ባለው ሕግ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የባለቤትነት መብት ማረ*ጋገጫ* የሚሰዋባቸውን ንብረቶች ለማስተላለፍ የሚዘ*ጋ*ጁ ሰነዶች ከመረ*ጋ* ገጣቸው በፊት ሰነድ አረ*ጋጋ*ጩ፦

፩/ ንብረት አስተሳሳፊው አግባብ ባለው ሕግ መሥረት የባለቤትነት ማረ*ጋገጫ* ፅንድ ያለው፤

- copy are the same as that of the original document and that the signature and/or seal on the copy is the same as the signature and/or seal on the original document.
- 2/ A document authenticated in accordance with subarticle (1) of this Article shall have the same equal value as that of the original document.

13. Ascertaining the Legality of Documents

- 1/ A notary shall, before authenticating and registering a document, ascertain that its contents are not illegal or immoral.
- 2/ Apart from ascertaining its legitimacy, a notary shall not have power to change or cause to be changed the contents of a document submitted for authentication.

14. Ascertaining the Capacity and Authority of Signatories of a Document

- 1/ The notary shall, before authenticating a document, make sure that the person who has signed or is about to sign the document has the right or authority to sign it.
- 2/ Where the capacity of a person who has signed or is about to sign a document is doubtful to do so, the notary shall make the necessary investigation in appropriate way.
- 3/ The Ministry shall issue directive for the application of sub-article (1) of this Article.

15. Ascertaining the Conditions of Ownership and the Owners of Certain Properties

Without prejudice to provisions provided by the relevant law, before authenticating documents relating to the transfer of properties for which title certificates are issued under the law, the notary shall ascertain that:

- 1/ the transferor of the property has title certificate for the property in accordance with the relevant law;
- 2/ the property is not mortgaged or pledged or is not attached by a court order;

፪/ ንብረቱ በ*መያ*ዣነት ያልተሰጠ ወይም በፍርድ ቤት ^{፰ሺ፰፻፰} ৮ነዴ፣ እና

፫/ ሰንዱን የሚልርመው ወይም ለመልረም የቀረበው ሰው ሰንዱን ለመልረም ከውል ወይም ከሕግ የመነጨ መብት ወይም ሥልጣን ያለው፤

መሆኑን ማረጋገጥ አለበት።

፲፮. ቃለ መሀሳ ስለመቀበልና የምስክር ቃል ስለመስማት

- ፩/ ማንኛውም ሰው የሰንድ ይዘት ትክክለኛነት በሰንድ አረጋጋጩ ፊት ቀርቦ በቃለ መሀሳ ማረጋገዋ ይችላል፤ ሰንድ አረጋጋጩም የተባለው ሰው በፊቱ ቀርቦ ቃሉን ከመስጠቱ በፊት ቃለ መሐሳ ማስፊፀሙን በሰንዱ ላይ በጽሑፍ ማስፊር አለበት፡፡
- ፪/ ሰንድ አረ*ጋጋጭ* በፍርድ ቤት ሲታዘዝ የሰውን የምስክርነት ቃል ይቀበላል።
- ፫/ ሰንድ አረጋጋጩ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) መሥረት የምስክርነት ቃል በሚቀበልበት ጊዜ ምስክሩ ቃሉን የሰጠው በገዛ ፌቃዱ መሆኑን የምስክርነት ቃሉ በሰፌረበት ሰንድ ላይ በመጻፍ ይፌርምበታል፤ ማኅተሙንም ያትምበታል።

፲፯. <u>በጽሁፍ የሚደረጉ ውሎች እና የኑዛዜ ፅሁፎች ላይ</u> ስለሚቀርቡ ምስክሮች

- ፩/ ሰንዶችን ለማረ*ጋ*ገጥና ለመመዝገብ ሥልጣን በተሰጠው ተቋም ፊት ቀርበው ከሚረ*ጋ*ገጡና ከሚመዘገቡት ሰንዶች መካከል፦
 - ሀ) የማይንቀሳቀሱ ንብረቶችን ባለቤትነት በሽያጭ ወይም በስጦታ ለማስተላለፍ የሚደረጉ ውሎች፤
 - ለ) በማይንቀሳቀስ ንብረት ላይ የመያዣ ወይም የዋስትና መብት ለማቋቋም የሚደረጉ ውሎች፤ እና
 - ሐ) በግልጽ የሚደረግ ጉዛዜ፤ በሁለት ምስክሮች መልረም አለባቸው፡፡
- ፪/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆነው ሌሎች እንዲረጋገጡና እንዲመ ዘገቡ የሚቀርቡ ሰነዶች በምስክሮች መፈረም ሳያስፊልግ ሊረጋገጡና ሊመዘገቡ ይችሳሉ፡፡

፲፰. ሰንዶችን ስለመመዝገብና ስለማስቀመጥ

፩/ ሰንድ አረ*ጋጋ*ጩ የሚያረ*ጋግጣቸውን* ሰንዶች

3/ the person who has signed or is about to sign the document has legal or contractual right or authority to sign the document.

16. Administration of Oath and Hearing of Witness

- 1/ Any person may declare the truth of the contents of a document under oath before a notary; in such a case, the notary shall write down on the document that he caused the said person to sworn before he made the declaration.
- 2/ A notary shall take the testimony of a witness where he is ordered by a court.
- 3/ Where the notary takes the testimony of a witness under sub-article (2) of this Article, he shall write on the document that the witness has given his testimony of his free will; and sign on the document and affix his seal thereon.

17. Witnesses to be Present for Written Contracts and Documents of will

- 1/ From the documents submitted for authentication and registration, the following documents shall be signed before the relevant authentication and registration institution by two witnesses:
 - a) contracts of transfer of ownership of immovable properties by selling or donation;
 - b) contracts of establishing collateral or guarantee right on immovable properties; and
 - c) Public will.
- 2/ Without prejudice to the provisions of sub-article (1) of this Article, other documents may be authenticated and registered without being signed by witnesses.

18. Registration and Deposit of Documents

1/ The notary shall register all documents which he authenticates and deposit a copy of each document in the institution. ይመዘግባል፤ ለእያንዳንዱ ሰንድ አንድ ግልባው ፰ሺ፰፻፱ የሙ ያስቀምጣል።

- ፪/ ሰንድ በተቋም ዘንድ እንዲቀመዋ በሕግ የተደነገገ ከሆነ ሰንድ አረጋጋጩ እንዲህ ያለው ሰንድ ሲቀርብለት ተቀብሎ ይመዘግባል፣ ያስቀምጣል።
- ፫/ በተቋም ዘንድ እንዲቀመጥ የተደረገ የሰንድ ግልባጭ ወይም ሰንዱ በተቋሙ ዘንድ ስለመኖሩ ማስረጃ እንዲሰጠው ጉዳዩ በሚመለከተው ሰው ሲጠየቅ ሰንድ አረጋጋጩ ተገቢውን የአገልግሎት ክፍያ በማስከፈል ግልባጩን ወይም ማስረጃውን ይሰጣል፡፡

፲፱. ከመደበኛ የሥራ ቦታ ውጭ አገልግሎት ስለመስጠት

- ፩/ ወደ ሰንድ አረ*ጋጋ*ጩ መደበኛ የሥራ ቦታ ለመሄድ የማይችል ሰው አገልግሎት ሲጠይቅ ሰንድ አረ*ጋጋ*ጩ የቅርብ የሥራ ኃላፊውን ፌቃድ ሲያገኝ በጠያቂው አድራሻ በመገኘት የሰንድ ማረ*ጋ*ገጥና ምዝገባ አገልግሎት ይሰጣል።
- ፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ለተመለከተው አገልግሎት የሚከፌለው ተጨማሪ ክፍያ በዚህ አዋጅ በአንቀጽ ፴፬ (፪) መሠረት ይወሰናል፡፡
- ፫/ ለዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) አፌጻጸም ሚኒስቴሩ መመሪያ ያወጣል፡፡

፳. <u>ክልከ</u>ሳ

፩/ ሰንድ አረ*ጋጋጭ* ፡

- ሀ) የራሱን፣ የባለቤቱን፣ የወላጆቹን ወይም የተወላጆቹን፣ የወንድም ወይም የእህቱን፣ የተዳር ኢጋር ወላጆችን እንዲሁም የሚስተ ወይም የባል ወንድም ወይም እህትን ሰንድ፤
- ለ) ራሱ ወኪል ወይም እንደራሴ የሆነለትን ሰው ሰንድ፤ እና
- ሐ) ተጠቃሚ የሆነበትን የንግድ ድርጅት ወይም ማኅበር ሰነዶች፤

*ማረጋገ*ጥ አይችልም።

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተመለከተው ሁኔታ ሲያጋጥም ሰነድ አረጋጋጩ የማሳወቅ

- 2/ Where the law provides for the deposit of a document within institution, the notary shall register and deposit such document upon its submission.
- 3/ The notary shall, upon request by an interested person to get a copy or evidence about a document deposited in the institution, give the requested copy or evidence upon receipt of appropriate service fee.

19. Rendering Service Outside the Official Place of Work

- 1/ Where a person who is not capable to go to the official place of work of the notary request to get the service, upon approval by the immediate officer above him, the notary shall render service for such person at the latter's address.
- 2/ For the service rendered pursuant to sub-article (l) of this Article the amount of additional service fee to be charged shall be determined in accordance with Article 34 (2) of this Proclamation.
- 3/ The Ministry shall issue directive for the application of sub-article (1) of this Article.

20. Prohibition

- 1/ A notary shall not authenticate:
 - a) his own document, document of his spouse, document of his ascendant or descendant, document of his brother and sister, document of his spouse parents as well as document of brothers or sisters of his spouse;
 - b) document of a person for whom he acts as an agent or representative; and
 - document of a business organization or association to which he is beneficiary.
- 2/ If the condition specified under sub-article (1) of this Article happens, the notary shall have the obligation to notify, and the document shall be authenticated by another notary.

ማዴታ ያለበት ሲሆን ሰንዱ በሌላ ሰንድ አረ*ጋጋጭ* ^{ጀሺጀጀጀ} ዲረ*ጋ*ገጥ ይደረጋል፡፡

፫/ በሕግ እንዲሟሉ የተጠየቁት ሁኔታዎች እስካልተሟሉ ድረስ ሰንድ አረ*ጋጋ*ጩ ሰንድ የማረጋገጥ እና የመመዝገብ አገልግሎት አይሰተም፡፡

- ፩/ ማንኛውም ሰንድ አረጋጋም በፍርድ ቤት ወይም በሕግ ሥልጣን በተሰጠው አካል ካልታዝዝ በቀር በሥራው ኢጋጣሚ በእጁ የገባውን መረጃ ለሌላ ሦስተኛ ወገን አሳልፎ መስጠት የለበትም፡፡
- ፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተደነገገው ቢኖርም ሰነድ አረ*ጋጋ*ጩ ወንጀል ስለመሬጸሙ ጠቋሚ መረጃዎች ሲያገኝ ጉዳዩን አግባብ ሳለው የመንግሥት አካል ማሳወቅ አለበት።

ከኢትዮጵያ ወደ ሌሎች ሀገራት እንዲሁም ከሌሎች ሀገራት ወደ ኢትዮጵያ የሚሳኩ ሰንዶች የሚፈጋገጡበትና የሚመዘገቡበት ተጨማሪ ዝርዝር ሥርዓት የሚኒስትሮች ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብ ይወሰናል።

- ፩/ የዚህ አዋጅ አንቀጽ ፳፭ እና ፳፯ ድን*ጋጌዎች* እንደተጠበቁ ሆነው በዚህ አዋጅ *ሙ*ሥረት የተረ*ጋ*ገጠ ሰንድ በውስጡ ስለሚገኘው ይዘት ሙሉ እምነት የሚጣልበት በቂ ማስረጃ ነው፡፡
- ፪/ ተረጋግጦ የተመዘገበን ሰንድ በክርክር ሂደት ውስዋ መቃወም የሚቻለው ፍርድ ቤት በበቂ ምክንያት ሲፌቅድ ብቻ ነው፡፡

፩/ በዚህ አዋጅ መሥረት በፌዴራል ተቋም ወይም አካል የተረጋገጠና የተመዘገበ ማንኛውም ሰንድ በክልል መንግስታት ተቀባይነት ይኖረዋል፡፡ 3/ The notary shall not give any authentication and registration service unless the requirements of the law are satisfied.

21. Obligation to Keep Confidentiality

- 1/ A notary shall not give to third party information, which comes into his possession in the course of performing his duties, unless ordered by a court or by a body empowered by law.
- 2/ Notwithstanding the provisions of sub-article (1) of this Article, the notary shall, when he accesses indicatory information as to the commission of a crime, report the matter to the appropriate government organ.

22. Document Sent from and into Ethiopia

Additional detailed procedures for the authentication and registration of documents sent from Ethiopia to other countries and; those sent from other countries to Ethiopia shall be regulated by regulation to be issued by the Council of Ministers.

23. <u>Legal Effects of Authenticated and Registered</u> <u>Documents</u>

- Without prejudice to Articles 25 and 27 of this Proclamation, a document authenticated and registered in accordance with this Proclamation shall be conclusive evidence of its contents.
- 2/ Authenticated and registered documents may, during proceeding, be challenged only with the permission of a court for good cause.

24. Acceptance of Authenticated and Registered Documents

1/ Any document authenticated and registered by a federal institution or organ in accordance with this Proclamation shall be acceptable by Regional Governments. <u>፭፻</u>፻፫*፫*

፪/ በዚህ አዋጅ መሥረት በክልል ተቋም የተረጋገጠና የተመዘገበ ሰንድ በተመሳሳይ ሁኔታ በፌዴራል መንግስትና በሌሎች የክልል መንግስታት ተቀባይነት ይኖረዋል፡፡

<u>ክፍል አራት</u> ያለአግባብ ስለተረ*ጋ*ገጡ እና ስለተመዘገቡ ሰንዶች

ኟ፭. <u>ያለአግባብ የተረ*ጋ*ገጡ እና የተመዘገቡ ሰንዶችን አግዶ</u> ስለማቆየት

- ፩/ ጉዳዩ በሚመለከተው ሰው አመልካችነት ወይም በተቋሙ በራስ አነሳሽነት ሰነድ ያለአግባብ ተረጋግጦ መመዝገቡ በበቂ ማስረጃ ሲደረሰበትና ሰነዱ በአስቸኳይ ካልታገደ በቀር ሲደርስ የሚችለው ጉዳት በቀሳሉ ሲመለስ የማይችል መሆኑ ሲረጋገጥ ተቋሙ አረጋግጦ በመዘገበው ሰነድ ሳይ ጊዜያዊ የእግድ ትዕዛዝ ሲያስተሳለፍ ይችሳል፡፡
- ፪/ ሰንድ ያለአግባብ ተረ*ጋግ*ጦ ተመዝግቧል የሚባለው ሰንዱ፦
 - ሀ) በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፳ (፩) መሰረት ሰንድ እንዳያረጋግሙ በተከለከሱ አረ*ጋጋጮች፤*
 - ለ) መሠረታዊ የሆኑ የማረ*ጋ*ገጥና የምዝገባ መስፌርቶች ወይም ፎርማሊቲዎች ሳይሟሉ በመታለፍ፤ ወይም
 - ሐ) ሕጋዊ ያልሆኑ ሰንዶች በማቅረብ፤ ባይሆን ኖሮ ሰንዱ ሊረጋገጥና ሊመዘገብ የማይችል የነበረ ከሆነ ብቻ ነው፡፡

ኟ፮. <u>ያለአግባብ ተረጋግጠው የተመዘገቡ ሰነዶችን ለማገድ</u> <u>መከተል ስለሚገባ ሥነ-ሥርዓት</u>

- ፩/ ሰንድን አግዶ የማቆየት ትዕዛዝ የሚሰጠው ሰንዱ ሳይ ከሦስት የማያንሱ የተቋሙ ባለሙያዎች ባሉበት ቡድን አስፌላጊው ማጣራት ከተደረገ በኋላ በተቋሙ የበላይ ሀላፊ ይሆናል።
- ፪/ ሰንድን አግዶ የማቆየት ውሳኔ ሰንዱ እንዲታገድ ማመልክቻ ከቀረበበት ቀን አንስቶ ወይም ሰንዱ

2/ Any document authenticated and registered by a regional institution in accordance with this Proclamation shall, in a similar manner, be acceptable by the Federal Government and other Regional Governments.

PART FOUR IMPROPERLY AUTHENTICATED AND REGISTERED DOCUMENTS

25. <u>Suspensions of Improperly Authenticated and Registered Documents</u>

- 1/ The institution may, if it is proved by adequate evidence, pass temporary order of suspension on improperly authenticated and registered documents when petition is lodged by concerned person or by its own initiative and it is proved that failure to suspend may cause serious damage that may not be easily reversible.
- 2/ A document is said to be improperly authenticated and registered only when it could not have been authenticated and registered had it not been:
 - a) by notaries prohibited pursuant to Article 20(1) of this Proclamation;
 - b) performed without completing basic authentication and registration procedures or formalities; or
 - c) by producing illegal documents.

26. <u>Procedures to be Followed for Suspension of Improperly Authenticated and Registered Documents</u>

- 1/ The order of suspension of a document shall be given by the head of the institution after the necessary examination being conducted by a team of professional not less than three in number drawn from the institution.
- 2/ The order of suspension of a document shall be given within five working days from the date of submission of the petition or from the date examination commenced if the suspension is initiated by the institution.

የሚታገደው በተቋሙ በራስ ተነሳሽነት ከሆነ ማጣራት ከተጀመረበት ቀን አንስቶ ባሉት አምስት ጀሺያ፤፤ ራ ቀናት ውስዋ መሰጠት አለበት፡፡

<u> ፳፯. ሰንድን አግዶ የማቆየት ውጤት</u>

በዚህ አዋጅ በአንቀጽ ፳፭ (፩) መሥረት ሰንድ ታግዶ በሚቆይበት ወቅት ሰንዱ ተረጋግጦ እንዳልተመዘገበ ይቆጠራል፡፡

<u>፳፰. በመደበኛ ፍርድ ቤት ክስ የማቅረብ ግዴታ</u>

- ፩/ ሰንድን የተመለከተ የእግድ ውሳኔ በተሳለፌ በአንድ ወር ጊዜ ውስጥ፦
 - υ) ሰንዱ ላይ ወይም በሰንዱ በተከበረው መብት ላይ ጉዳዩ በሚመለከተው ሰው፤ ወይም
 - ለ) ሰንዱ የታገደው በተቋሙ በራስ አንሳሽንት ሆኖ ጉዳዩ የሚመለከተውን ሰው ማግኘት ካልቻለ ወይም ከሌለ ሰንዱ ላይ በተቋሙ፤

ሥልጣን ላለው ፍርድ ቤት መደበኛ ክስ ማቅረብ አለበት።

፪/ የይግባኝ አቤቱታ የማቅረብ መብት እንደተጠበቀ ሆኖ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት ክስ የቀረበለት ፍርድ ቤት ተቋሙ የሰጠውን የዕግድ ውሳኔ እንደሁኔታው ማጽናት፣ ማሻሻል ወይም መሻር ይችላል።

ጃ፱. <u>ሰነድ የማገድ ወይም ያለማገድ ትዕዛዝ ላይ ቅሬታ</u> ባለው ወገን የሚቀርብ ክስ

ተቋሙ በሰጠው ሰንድን የማገድ ትሕዛዝ መብቱ የተነካ ሰው ወይም እንዲታገድ ዋያቄ አቅርቦ ተቋሙ በሰጠው ሰንድን ያለማገድ ትዕዛዝ ላይ ቅሬታ ያለው ማንኛውም ወገን ሥልጣን ላለው ፍርድ ቤት ክስ ማቅረብ ይችላል።

፴. የሰንድ እገዳ ትዕዛዝ ቀሪ ስለመሆን

በተቋሙ ሰንድን ስለማገድ የተሰጠ ትእዛዝ ከሚከተሉት ሁኔታዎች በአንዱ ቀሪ ይሆናል፦

- ፩/ ሥልጣን ያለው ፍርድ ቤት የሰንድ እገዳ ውሳኔው አይጸናም ብሎ ሲወሰን፤ ወይም
- ፪/ በዚህ አዋጅ በአንቀጽ ፳፰ (፩) መሠረት ጉዳዩ በሚመለከተው ሰው ወይም ተቋሙ በአንድ ወር ጊዜ

27. Effects of Suspension of Document

During the time of suspension of a document in accordance with Article 25 (1) of this Proclamation, the document shall be considered as not authenticated and registered.

28. Duty to Institute Proceeding on Regular Court

/ When a document is suspended:

- a) the concerned person regarding to the document or the right respected with the document, or
- the institution, in case where concerned person is unavailable or absent, with regard to the document,

shall institute proceedings in a regular court having jurisdiction within one month from the date of order of suspension.

2/ The court received case in accordance with subarticle (1) of this Article may, as the case may be, approve, amend or repeal the order of suspension.

29. <u>Action Lodged by the Aggrieved Party Against</u> Order of Suspension or Refusal of Suspension

Any party whose right is affected by the suspension order or who has grievance on the denial of suspension order by the institution may institute case in a court having jurisdiction.

30. Discarding Suspension Order

Order of suspension shall be discarded in one of the following conditions:

- 1/ if the court having jurisdiction invalidate the order of suspension;
- 2/ if the concerned person does not institute proceeding in a court within one month in accordance with Article 28 (1) of this Proclamation.

ውስጥ ለፍርድ ቤት ክስ ሳያቀርብ ሲቀር፡፡

<u>፲፻፻</u>፫

፴፩. <u>የሰንድ አረጋጋጩና መዝጋቢው ተጠያቂነት</u> ሰንድን ያለአግባብ ያረ*ጋ*ገጠ ወይም የመዘገበ ማንኛውም ሰንድ አረ*ጋጋጭ* አግባብ ባለው ሕግ መሥረት ተጠያቂ ይሆናል።

በዚህ አዋጅ የተደነገገው ያለአግባብ የተረጋገጠና የተመዘገበ ሰንድን ለጊዜው አግዶ ለማቆየት ለተቋሙ የተሰጠው ሥልጣን እንደተጠበቀ ሆኖ በፍርድ ቤት መደበኛ ክስ ከቀረበ በኋላ ያለአግባብ የተረጋገጠና የተመዘገበ ሰንድ እንዲታገድ የሚቀርቡ አቤቱታዎች መታየት ያለባቸው በፍርድ ቤቱ ነው።

<u>ክፍል አምስት</u> ልዩ ልዩ ድን*ጋ*ጌዎች

፴፫. አቤቱታ የማቅረብ መብት

- ፩/ ሰንድ አረ*ጋጋጭ በዚህ አዋጅ መሥረት መ*ስጠት ያለበትን አገልግሎት ቢስለክል ወይም አዋጁን በመተሳለፍ አገልግሎት ቢሰዋ ማንኛውም ቅሬታ ያለው ሰው ለሰንድ አረ*ጋጋ*ጩ የበሳይ ኃላፊ በ፲፭ የሥራ ቀን ውስጥ አቤቱታ ሊያቀርብ ይችሳል፡፡
- ፪/ ባለጉዳዩ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሥረት በተሰጠው ውሳኔ ቅሬታ ካለው ወይም አቤቱታው ከቀረበለት ቀን ጀምሮ በ፴ ቀናት ውስጥ ውሳኔ ካላገኘ ስልጣን ሳለው ፍርድ ቤት ክስ ማቅረብ ይችላል።

፴፬. <u>ስለቴምብር ቀረጥ እና አገልግሎት ክፍ</u>ያ

- ፩/ ሰንድ አረ*ጋጋ*ጩ ሰንዱን አረ*ጋግ*ጦ ከመመዝገቡ በፊት አግባብ ባለው ሕግ መሥረት የቴምብር ቀረዋ መከፈሉን ማረ*ጋ*ገጥ አለበት፡፡፡
- ፪/ ሰንድ ማረጋገጥና ምዝገባ አገልግሎት የሚሰጠው ተመጣጣኝ የሆነ የወጪ መሸፊኛ የአገልግሎት ክፍያ ሲፊጸም ይሆናል።

31. Liability of a Notary

Any notary improperly authenticated or registered a document shall be liable in accordance with relevant law.

32. Lodging Petition after Formal Proceeding in Court

Without prejudice to the power of the institution to pass temporary order of suspension on documents improperly authenticated and registered in accordance with the provisions of this Proclamation, any petition seeking order of suspension of improperly authenticated and registered documents after formal proceeding in the court shall be handled by the court.

PART FIVE

MISCELLANEOUS PROVISIONS

33. Right to Lodge Petition

- 1/ Any aggrieved person may submit a complaint to the superior officer of the notary within 15 working days where the notary refuses to give service that is required of him in accordance with this Proclamation or gives service in violation of this Proclamation.
- Where the party who has submitted a complaint pursuant to sub-article (1) of this Article is not satisfied with the decision rendered or where no decision is rendered within 30 days from the date of submission of the petition, he may bring action in a court having jurisdiction.

34. Payment of Stump Duty and Service Fee

- 1/ The notary shall make sure the payment of stump duty pursuant to the relevant law before authenticating and registering a document.
- 2/ The authentication and registration service shall be given by charging reasonable service fee as cost recovery.
- 3/ The amount of service fee shall be determined by regulation to be issued by the Council of Ministers.

፫/ የአገልግሎት ክፍያው *መ*ጠን የሚኒስትሮች ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብ ይወሰናል።

THIFTO

፴፭. የመተባበር ግዴታ

በሌሎች ሕጎች የተመለከቱት ሰንድን ወይም መረጃን ሚስጢራዊነት የመጠበቅ ግዲታ እንደተጠበቀ ሆኖ ሰንድ አረ,ጋንዌ ለሥራው አስፌላጊ የሆነ ሰንድ ወይም መረጃ ሲጠይቅ ማንኛውም ሰው የተጠየቀውን ሰንድ ወይም መረጃ በመስጠት ወይም በማቅረብ መተባበር አለበት።

፴፯. ቅጣት

የዚህን አዋጅ ድን*ጋ*ጌ የተሳለፈ ማንኛውም ሰንድ አረ*ጋጋጭ* ወይም ሰው በወንጀል ሕጉ ወይም አግባብ ባላቸው ሌሎች ህንች አግባብ ባላቸው ድን*ጋ*ጌዎች መሥረት ይቀጣል።

፴፯. <u>ደንብና መመሪያ የማውጣት ሥልጣን</u>

፩/ የሚኒስትሮች ምክር ቤት ለዚህ አዋጅ አፌጻጸም የሚያስፌልጉ ደንቦች ሲያወጣ ይችላል፡፡

- ፪/ ክልሎች በዚህ አዋጅና በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ
 (፩) መሥረት በወጡ ደንቦች ባልተሸፊኑ ጉዳዮች
 ላይ ተጨማሪ ሕግ ሲያወጡ ይችሳሉ።
- ፫/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት የወጡ ደንቦችን ለማስፌጸም ሚኒስቴሩ መመሪያ ሊያወጣ ይችላሉ።

፴፰. የመሽ*ጋገሪያ ድንጋጌ*

፩/ በዚህ አዋጅ በአንቀጽ ፬ እና በአንቀጽ ፴፯ (፩) መሥረት በሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ የፌዴራል ተቋም እስኪቋቋም ድረስ በሰንዶች ማረጋገተና ምዝገባ አዋጅ ቁጥር ፫፻፴፬/፲፱፻፺፭ (በአዋጅ ቁጥር ፬፻፷፯/፲፱፻፺፯ እንደተሻሻለው) ውስጥ የተካተቱት የሰንዶች ማረጋገጫና ምዝገባ ጽሕፌት ቤት ሥልጣንና ተግባር እንዲሁም አደረጃጀት የተመለከቱት ድንጋጌዎች በሥራ ላይ ይቆያሉ።

35. <u>Duty to Cooperate</u>

Without prejudice to the provisions of other laws specifying duty to keep confidentiality of documents and information, any person required by a notary to give a document or information necessary for the activities of a notary shall cooperate by producing the required document or by providing the required information.

36. Penalty

Any notary or person who violets the provision of this Proclamation shall be penalized in accordance with the relevant provisions of the Criminal Code or other relevant law.

37. Power to Issue Regulation and Directive

- 1/ The Council of Ministers may issue regulations necessary for the implementation of this Proclamation.
- 2/ Regional States may issue additional law for issues not covered under this Proclamation and regulations issued pursuant to sub-article (1) of this Article.
- 3/ The Ministry may issue directive for the implementation of the regulations issued pursuant to sub-article (1) of this Article.

38. Transitory Provisions

1/ Until the federal institution is established by regulation to be issued by the Council of Ministers pursuant to Article 4 and Article 37 (1) of this Proclamation, the powers and duties as well as the structure of the notary offices provided for under the Authentication and Registration of Documents Proclamation No. 334/2003 (as amended by Proclamation No 467/2005) shall continue to operate.

*፰ሺ፰፻፲*ጵ

፪/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፴፱ (፩) ድንጋጌ ቢኖርም ይህ አዋጅ በሥራ ላይ ከዋለበት ቀን በፊት በክርክር ላይ ያሉ ማናቸውም ጉዳዮች በአዋጅ ቁጥር ፫፻፴፬/፲፱፻፺፭ (በአዋጅ ቁጥር ፬፻፷፯/፲፱፻፺፯ እንደተሻሻለው) ፍፃሜ ያገኛሉ።

፴፱. የተሻሩና ተልጻሚነት የማይኖራቸው ሕጎች

- ፩/ የዚህ አዋጅ አንቀጽ ፴፰ ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ የሰንዶች ማረጋገጥና ምዝገባ አዋጅ ቁጥር ፫፻፴፬/፲፱፻፺፭ (በአዋጅ ቁጥር ፬፻፷፮/፲፱፻፺፯ እንደተሻሻለው) በዚህ አዋጅ ተሽሯል፡፡
- ፪/ ይህን አዋጅ የሚቃረን ማንኛውም ሕግ፣ ደንብ፣ መመሪያ ወይም ልማዳዊ አሥራር በዚህ አዋጅ በተሸፊኑት ጉዳዮች ላይ ተልጻሚነት አይኖረውም፡፡

፵. አዋጁ የሚፀናበት ጊዜ

ይህ አዋጅ በፌደራል ነጋሪት ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የፀና ይሆናል።

አዲስ አበባ የካቲት ፯ ቀን ፪ሺ፰ ዓ.ም ዶ/ር ሙሳቱ ተሾመ የኢትዮጵያ ፌደራሳዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ፕሬዚዳንት 2/ Notwithstanding Article 39 (1) of this proclamation, any pending issues before the effective date of this proclamation shall be finalized in accordance with Authentication and Registration of Documents Proclamation No 334/2003 (as amended by Proclamation No 467/2005).

39. Repeal and Inapplicable Laws

- 1/ Without prejudice to Article 38 of this Proclamation, the Authentication and Registration of Documents Proclamation No. 334/2003 (as amended by Proclamation No 467/2005) is hereby repealed.
- 2/ No law, regulation, directive or practice inconsistent with the provisions of this Proclamation shall apply to matter covered under this Proclamation.

40. Effective Date

This Proclamation shall enter into force on the date of publication in the Federal Negarit Gazette.

Done at Addis Ababa, this 15th day of February, 2016.

MULATU TESHOME (DR.)
PRESIDENT OF THE FEDERAL DEMOCRATIC
REPUBLIC OF ETHIOPIA